

Sveta kongregacija za redovnike i svjetovne ustanove
"RENOVATIONIS CAUSAM"
UPUTA O OBNOVI FORMACIJE ZA REDOVNIČKI ŽIVOT
(6. siječnja 1969.)

UVOD

Zadaća obnove koje se prihvatio II. vatikanski ekumenski sabor jest da Crkvu osnaži što obilatijim bogatstvom duhovnih snaga, da bi postala podobnija poslužiti proglas spasenja svojim suvremenicima. Stoga je Sabor posebnu brigu posvetio također onima koji slijede i njeguju božanski dar redovničkog poziva te je jasnije osvijetlio narav, način i značenje njihova života.¹ O njihovu položaju u tijelu Crkve Sabor ovo uči: "Stalež dakle koji nastaje preuzimanjem redovničkih zavjeta, iako ne spada na hijerarhijsko uređenje Crkve, ipak trajno spada na njezin život i svetost."²

Osim toga "budući da je služba crkvene hijerarhije Božji narod pasti i voditi na plodne pašnjake" (Ez 34,14), na nju spada da svojim zakonima mudro upravlja provođenjem evanđeoskih zavjeta u život, kojim se posebno unapređuje ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu. Ona, nadalje, poslušno slijedeći poticaj Duha Svetoga, preuzima pravila što ih predlažu odlični muževi i žene, te ih, dalje razrađena, autentično odobrava, i svojom budnom i zaštitnom vlašću pomaže ustanovama koje su bilo gdje podignute radi izgradnje Kristova Tijela, da po duhu osnivača rastu i cvatu".³

No jednako tako stoji: velikodušni zamah, kojim - osobito u pogledu obnove duhovnog, evanđeoskog i apostolskog života - treba da budu prodah-nute redovničke zajednice u neumornoj težnji za danomice sve savršenijom ljubavlju, ovisi ponajviše o onima kojima je - u ime Crkve i pomoću nebeskih milosti - povjerena zadaća da tim ustanovama upravljaju, a ujedno i o velikodušnoj suradnji svih njihovih članova. Sama narav redovničkog života, kao uostalom i sama narav Crkve, zahtijeva određeno ustrojstvo bez kojeg nijedno društvo, pa ni nadnaravno, ne može postići svoga cilja ni pružiti prikladnija sredstva za njegovo ostvarenje. Stoga je Crkva, poučena stoljetnim iskustvom, malo-pomalo stvorila zbornik kanonskih zakona koji je u prošlim vremenima dosta pridonosio čvrstini i napretku redovničkog života. Svakome je jasno da se podanašnjenje i obnova različitih ustanova, prema zahtjevu sadašnjih okolnosti, ne može ostvariti bez obnove kanonskih propisa o strukturi i sredstvima redovničkog života.

---

1 Usp. *LG*, br. 43ss; *PC*.

2 *LG*, br. 44.

3 *Ibid*, br. 45.

Međutim, "podanašljenje i obnova redovničkih ustanova najviše ovise o formaciji njihovih članova".⁴ Stoga, da bi djelotvorno odgovorile zahtjevu Sabora za obnovu, mnoge su muške i ženske redovničke zajednice pregnule da marljivim istraživanjem, i to s ponovljenim naporima, prema propisu motuproprija *Ecclesiae Sanctae*⁵ pripreme posebne generalne kapitule, pa da što točnije ustanove uvjete za podanašljenje i obnovu postupne formacije svojih članova za redovnički život.

Tako je došlo do toga da su Svetoj kongregaciji za redovnike i svjetovne ustanove, osobito preko Saveza viših redovničkih poglavara, postavljena mnoga pitanja. Ta pitanja stvarno idu za tim da se kanonski propisi po kojima se dosad ravnahu redovničke ustanove tako otpuste te se, prema propisu dekreta "Perfectae caritatis",⁶ može pristupiti prikladnijem podanašljenju cjelokupne formacije, podobnije mentalitetu novih pokoljenja, uvjetima života koji sada postoje, kao i današnjim potrebama apostolata, ipak vjerno čuvajući narav i posebni cilj svake ustanove.

Jasno je da se novi zakoni mogu sigurno i točno donositi samo u svjetlu iskustva, i to iskustva što svestranijega i vremenski što duže provjeravana, koje omogućuje donošenje suda utemeljena na stvarnosti. To je toliko istinitije koliko složenost okolnosti, njihova mjesna raznolikost i iz dana u dan sve brža primjenljivost ne dopuštaju da oni koji imaju zadaću da današnju mladež formiraju za autentični život, naprečac ustanove koja su rješenja najprikladnija.

Stoga je Sveta kongregacija za redovnike i svjetovne ustanove, pošto je zrelo ispitala različite prijedloge o različitim stupnjevima formacije za redovnički život, smatrala uputnim ukinuti neke kanonske zakone kako bi se mogla potražiti potrebna nova iskustva.

Međutim, ako se u nekim točkama ublažuju pravne norme, treba osobito pripaziti da ne pretrpe štetu temeljne vrednote koje i sadašnje zakonodavstvo s pravom nastoji zaštititi. Dapače "sa svom ozbiljnošću treba uočiti da i najbolje prilagođavanje potrebama današnjeg vremena neće donijeti uspjeha, ako ga ne bude oživljavala duhovna obnova".⁷

Autentična, dakle, obnova sredstava i zakona redovničkog života zahtijeva da se istodobno ponovno označe bitne vrednote redovničkog života, što ih zakoni upravo hoće sačuvati. S tog razloga i s tom nakanom da se bolje shvati značenje novih odredaba sadržanih u ovoj Uputi, Sveta kongregacija smatra korisnim navesti prijeteći dati neke važne napomene.

I. NEKA NAČELA I SMJERNICE

Valja voditi računa o raznolikosti ustanova

1. Složenost netom spomenutih okolnosti, a ponajviše rastuća raznolikost ustanova i njihovih djelatnosti, sve manje dopuštaju da se formuliraju

4 PC, br. 18.

5 Usp. ES, II, br. 3.

6 Usp. PC, br. 3ss.

7 Ibid, br. 2e.

prikladne norme koje bi se jednako mogle primijeniti na sve ustanove i sve krajeve. Stoga ova Uputa daje samo najopćenitije norme, a svaka ustanova može slobodno po svom uvjerenju slijediti put koji joj se čini najprikladnijim.

Posebno treba naglasiti da najbolji putovi u formaciji i odgoju ne mogu biti sasvim isti za muške i ženske zajednice. Isto tako i okviri i sredstva formacije neće biti isti kad se radi o redu posvećenom isključivo kontemplaciji ili o ustanovi posvećenoj apostolatu.

2. Ova Uputa daje mogućnost da ustanove mogu privremene zavjete zamijeniti vezovima druge vrste. Pitanja koja odatle nastaju zahtijevaju da se dozove u pamet narav i značenje samog redovničkog zavjetovanja. Zavjetovanjem se članovi redovničkih zajednica "zavjetima ili drugim svetim vezovima sličnim zavjetima"⁸ obvezuju na opsluživanje triju evanđeoskih savjeta. Tim se zavjetovanjem vrši posvećenje, kojim se zavjetovana osoba potpuno predaje Bogu kojemu se jedinomu tako posvemašnjim darom može žrtvovati ljudska osoba. Naravi pak takva dara više pristaje da bude usavršen i najznačajnije izražen vječnim zavjetovanjem, bilo ono jednostavno ili svečano. Doista "ovo će posvećenje biti to savršenije, što će čvršćim i stalnijim vezama predstavljati Krista koji je nerazrješivim vezom sjedinjen sa Crkvom Zaručnicom".⁹ Tako je redovničko zavjetovanje i religiozni čin i posebno posvećenje kojim se osoba predaje Bogu.

Ne samo po nauku Crkve, već i po samoj naravi ovog posvećenja na bit redovničkog zavjetovanja spada zavjet poslušnosti, kojim redovnik dovršuje potpuno odreknuće samoga sebe, te se njim - i zavjetima čistoće i siromaštva zajedno - prinosi Bogu kao u savršenu žrtvu.¹⁰

Redovnik tako posvećen Kristu samim tim se predao i službi Crkve; sama ga narav njegova zvanja nuka na ostvarivanje savršene apostolske ljubavi koja ga mora pokretati i goniti, bilo da se predaje isključivo kontemplativnom životu, bilo i izvršavanju najrazličitijih djelatnosti. Treba naglasiti i za ustanove koje su posvećene apostolatu: premda "apostolska i dobrotvorna djelatnost spada na samu narav redovničkog života"¹¹, ona nije prvotni cilj redovničkog zavjetovanja. Uostalom, apostolska djelatnost može se vršiti i bez posvećenja koje proizlazi iz redovničkog zavjetovanja, premda to posvećenje onomu tko se na nj obveže može i mora pomoći da se revnije preda apostolatu.

Ako dakle treba obnoviti redovnički život s obzirom na sredstva i konkretne oblike, nipošto se time ne može promijeniti sama narav redovničkog zavjetovanja ni umanjiti njegove nužne vlastitosti. Mladi, koje Bog danas zove u redovnički stalež, ne žele ništa manje, nego dapače čeznu još više za potpunim ostvarenjem tog zvanja sa svim njegovim sigurnim i autentičnim vrijednostima.

8 LG, br. 44.

9 *Ibid.*

10 Usp. PC, br. 14.

11 *Ibid.*, br. 8.

Drugi oblici zajedničkog života

3. Ipak, osim redovničkog zvanja u užem smislu, Duh Sveti neprekidno, osobito u posljednje vrijeme, budi u Crkvi mnoge ustanove u kojima članovi - nekim svetim vezovima vezani ili nevezani - odlučuju provoditi zajednički život i ispunjavati evanđeoske savjete s naumom da se posvete različitim djelima apostolata ili dobrotvornosti. Crkva je već priznala i odobrila autentičnost tih različitih načina života. Ipak ti oblici ne spadaju u redovnički stalež, premda su ponekad slični s obzirom na kanonsko zakonodavstvo. Norme i odredbe koje sadrži ova Uputa neposredno se odnose na redovničke ustanove u užem smislu, dok se ostale ustanove mogu njima slobodno služiti ukoliko pridonose boljem uređenju, formaciji njihovih članova i bolje odgovaraju naravi djelatnosti kojoj se posvećuju.

Priprava za novicijat

4. Ovlasti što ih daje ova Uputa dane su na temelju mnogih spoznaja i iskustava koja je dobro ovdje ukratko izložiti.

Čini se da u ovo naše doba ispravna formacija za redovnički život mora biti postupna i treba da obuhvati duže razdoblje, tj. vrijeme novicijata i nekoliko godina poslije prvih privremenih obveza. U tom razdoblju formacije novicijat mora sačuvati svoju nezamjenjivu i povlaštenu ulogu: to je vrijeme inicijacije, uvođenja u redovnički život. Taj se pak cilj neće moći postići ako novak nema određenu humanu i duhovnu pripravljenost koju često treba ne samo provjeriti nego i dopuniti.

Dakako, novicijat treba provesti u vrijeme u koje pojedini novak, svjestan da ga Bog zove, ima takvu - dovoljnu i nužnu - humanu i duhovnu zrelost, te je sposoban da, nakon dobro spoznatih obveza, slobodno odluči odgovoriti svom pozivu. Ne smije se ući u redovnički život bez takva slobodna izbora i odluke i bez prihvaćanja onog odvajanja od ljudi i stvari koje takav život sa sobom donosi. Ipak, ta prva odluka ne zahtijeva nužno da kandidat bude kadar odmah udovoljiti svim zahtjevima redovničkog života i djelatnosti svoje ustanove, ali ga valja prosuditi sposobnim da se postupno do toga uzvine. Najveći broj teškoća što se danas susreće u formaciji novaka proizlazi upravo odatle što oni u času primanja u novicijat nisu imali dovoljnu zrelost.

Zato je priprava za novicijat to potrebija, što je svijet manje prožet kršćanstvom. Najčešće je ta priprava duhovna i psihička, i to postupna - upravo nužna da se pojedinci osposobe za odvajanje od svjetovnog života i navika. Mladi koji osjećaju privlačnost redovničkog života ni danas ne traže lak život, štoviše, svom žedu čeznu za apsolutnim; samo, njihov je vjerski život često zasnovan tek na osnovnim načelima vjere, dok su, suprotno, u profanim naukama daleko više uznapredovali.

Dosljedno dakle tome, sve redovničke zajednice, pa i one u kojima nije propisano vrijeme za postulat, moraju pridavati najveću važnost pripravi za ulazak u novicijat. U ustanovama koje imaju apostolske škole, kolegije ili sjemeništa, kandidati za redovnički život redovito prelaze izravno u novicijat. Potrebno je ipak razmisliti da li da se sačuva takav postupak, ili bi bilo bolje da se prije ulaska u novicijat uvede prikladno vrijeme priprave, ispitivanja,

koje bi potpomoglo humano i afektivno sazrijevanje kandidata. To bi pridonijelo da se duh - potpunom spoznajom obveza - bolje pripravi na odluku za redovnički život. Uostalom, sve i priznavajući da se ova pitanja mogu različito postavljati u različitim krajevima, treba nužno prihvatiti da: danas više nego u prošlosti u novicijatu treba primati u zrelijoj dobi.

5. U zajednicama koje se posvećuju apostolskoj djelatnosti, jasno, formacija u novicijatu treba voditi najviše računa o tome da novake već od početka i na najizravniji način pripravlja za način života i djelovanja koji ih čeka u budućnosti. U novicijatu već treba da nauče malo po malo u vlastitom životu ostvarivati ono harmonično jedinstvo koje u sebi spaja kontemplaciju i apostolsku djelatnost. To je jedinstvo jedna od temeljnih vrijednosti tih zajednica. Ostvarenje takva jedinstva pretpostavlja ispravno shvaćanje biti duhovnog života i putova koji vode sve užem jedinstvu s Bogom. Sve treba da pokreće jedna te ista ljubav prema Bogu i ljudima, koja se izražava sad u intimnom susretanju s Gospodinom u samoći, sada u velikodušnom predanju apostolskoj djelatnosti. Mlade redovnike treba naučiti: ono tako željno jedinstvo kojemu teži svaki ljudski život da bi došao do punog razvitka ne ostvaruje se samim rasporedom djelatnosti, niti se općenito može psihološki osjećati; to jedinstvo leži u božanskoj ljubavi koja je vez savršenosti i nadilazi svako osjetno iskustvo.

Da bi se postiglo to jedinstvo, do kojega se ne može doći nego dugim i uvježbanim odricanjem sama sebe i ustrajnim nastojanjem oko čistoće nakane u samom djelovanju, potrebno je da se u spomenutim redovima vjerno opslužuje bitni nutarnji zakon duhovnog života, tj. da se uzajamno prikladno izmjenjuje vrijeme Bogu u samoći posvećeno i vrijeme predano različitim djelatnostima i nužnim ljudskim odnosima što ih takve djelatnosti sa sobom donose.

Da bi, dakle, novaci - dok se vježbaju u nekim djelatnostima svoje ustanove - mogli shvatiti važnost ovog zakona i na nj se priviknuti, čini se da će biti korisno ako se dade mogućnost da pojedine zajednice, budu li to smatrale prikladnim, u tijek novicijata uvedu i razdoblje pokusnih iskustava koja su u skladu s njihovom djelatnošću i vlastitim načinom života.

Treba međutim istaknuti da svrha te formativne djelatnosti koja treba upotpuniti samu novicijatsku formaciju nije u tome da im pruži tehničku i stručnu izobrazbu što je zahtijevaju apostolske djelatnosti. To će im se dati kasnije. Ta djelatnost ima svrhu da oni, vršeći je, što bolje otkriju kakvi su zahtjevi njihovoga redovničkog zvanja i kako će mu ostati vjerni.

Uistinu, u različitim apostolskim djelatnostima što im se nude, redovnici nikad ne smiju zaboraviti sljedeće: za razliku od svjetovnih ustanova, koje svoju specifičnu djelatnost vrše svjetovnim sredstvima ili usred svjetskih stvarnosti, redovnici po nauci Sabora imaju iznad svega dužnost da u krilu Crkve budu na sasvim poseban način svjedoci Isusa Krista: "Neka redovnici brižno nastoje da Crkva po njima svaki dan sve bolje prikazuje Krista vjernicima i nevjernicima, Krista dok ili razmatra na Gori, ili navješćuje Božje kraljevstvo mnoštvu, ili ozdravlja bolesne i ranjene, ili obraća na bolji život grešnike, ili blagoslivlja djecu i čini dobro svima - uvijek slušajući volju Oca koji ga je poslao."¹²

Zaista, različiti su darovi. I stoga svatko mora ostati u zvanju koje je primio. Jedna je misija onih koji su pozvani u redovnički stalež u Crkvi, a druga je misija svjetovnih ustanova, a opet je druga vremenita i apostolska misija laika koji se nisu posebno posvetili Bogu ni u kojoj ustanovi.

Gledajući upravo na to svoje posebno zvanje, onaj tko je od Boga pozvan u redovnički stalež treba da ocjenjuje vrijednost i značenje formacije što je počinje primati tijekom novicijata.

Značenje i formativnu vrijednost tih razdoblja djelatnosti, kao i prikladnost da li da se uvedu tijekom novicijata, treba različito ocjenjivati, već prema tome radi li se o muškim ili ženskim zajednicama, o takvima koje se posvećuju kontemplaciji ili apostolskim djelatnostima.

Uostalom, uspješnost formacije koja se odvija u većoj slobodi i prilagodljivosti mnogo ovisi i o čvrstoći i mudrosti kojom nastupa učitelj novaka i svi oni koji poslije novicijata treba da pridonesu formaciji mladih redovnika. Treba istaknuti i veliku važnost što je u ovakvoj formaciji ima zajednica velikodušna, gorljiva i složna. U njoj mladi redovnici moraju imati prilike iskusiti vrijednost međusobne bratske pomoći, koja omogućuje lakši napredak i ustrajnost u zvanju.

Produženje privremene kušnje

6. S nakanom da bi se odgovorilo potrebi takve postupne formacije, postavilo se i pitanje treba li produžiti vrijeme kušnje u privremenim obvezama koje prethode doživotnim zavjetima, te je li potrebno da se privremeni zavjeti zamijene vezovima druge vrste ili da im takvi vezovi prethode.

Zaista treba da u času polaganja doživotnih zavjeta redovnik ima takvu duhovnu zrelost te mu redovnički stalež, uz koji se konačno i stalno veže, može uistinu biti sredstvo kojim će lakše postići i veću ljubav, a ne teško podnošljiv teret. Ipak, produžavanje vremena kušnje u nekim će slučajevima pridonijeti toj zrelosti, dok joj u drugim slučajevima može nanijeti štetu, na koju treba upozoriti. Uistinu, ne pridonosi uvijek zrelosti ako netko predugo ostane u stanju kolebljivosti, štoviše, takvo stanje može u nekima stvoriti sklonost prema nepostojanosti. K tome, ako netko konačno ne bude pripušten doživotnim zavjetima, povratak u laički život često postavlja problem ponovnog prilagođavanja koji je to teži što je više vremena proteklo u privremenim vezovima. Stoga poglavari moraju biti svjesni odgovornosti što je time preuzimaju i ne smiju do posljednjeg časa odgađati odluku da otpuste redovnika u svijet, odluku koja se mogla i morala donijeti ranije.

Privremena obveza

7. Nijedna se ustanova ne smije početi služiti ovlastima što ih daje ova Uputa s obzirom na to da se privremeni zavjeti mogu zamijeniti nekim drugačijim vezovima prije negoli se jasno upoznaju i ocijene razlozi i narav takve zamjene. Ne može se sumnjati koliko je važno da onaj tko osjeća Isusov poziv da sve ostavi i Njega slijedi, tom pozivu već na početku svog redovničkog života odgovori svom velikodušnošću i cijelim srcem. Tome savršeno odgovara polaganje privremenih zavjeta koji već ostvaruju sveti

vez. A opet, već samim tim što je privremeno, takvo zavjetovanje ima značenje kušnje, a kandidat je dionik posvećenja koje je vlastito redovničkom staležu.

Ipak se pripremanje za doživotne zavjete može obaviti i bez polaganja privremenih zavjeta. Stvarno, danas češće nego u prošlosti ima novaka koji su završili novicijat a da nisu stekli potrebnu religioznu zrelost te se ne mogu odmah vezati redovničkim zavjetima. S druge strane, ne može se sumnjati u njihovu plemenitost i istinitost njihova poziva za redovnički stalež. Ta njihova kolebljivost, da li da polože zavjete, često izvire iz duboke svijesti o zavjetima i važnosti doživotnih zavjeta za kojima teže i za koje se žele pripravititi. Zato neke redovničke zajednice smatraju prikladnim da se novaci na kraju novicijata vežu nekim privremenim vezom, a ne zavjetima. To više odgovara njihovoj dvostrukoj želji: i da se predaju Bogu u redu i da se založe oko potpunije pripreme za vječne zavjete.

Kakav god bio oblik takvih privremenih vezova, vjernost istinitom redovničkom zvanju, naravno, zahtijeva da se taj vez na neki način odnosi na vršenje triju evanđeoskih savjeta. Tako je on - kao neki uvod i priprava - upravljen jedino prema doživotnim zavjetima.

Privremeni povratak u svijet

8. Tko preuzima obvezu slijediti Gospodina u redovničkom životu, mora imati na pameti njegove riječi: "Nitko tko stavi svoju ruku na plug te se obazire natrag nije prikladan za kraljevstvo Božje" (*Lk 9,62*). No, psihičke i afektivne teškoće na koje neki nailaze u svom postupnom prilagođavanju na redovnički život ne rješavaju se uvijek na kraju novicijata, a da se time ipak ne mora razborito sumnjati u istinitost njihova poziva. U više slučajeva, ako poglavar takvima dade dopuštenje odsutnosti predviđeno po kanonskom pravu, pruža im mogućnost da mogu određeno vrijeme živjeti izvan kuće svoje ustanove kako bi mogli lakše riješiti svoje teškoće. U drugim, i to težim slučajevima takvo rješenje nije dovoljno. Tada poglavari mogu takvima savjetovati da se vrate u svijet, pridržavajući si za svaki slučaj mogućnost onoga o čemu govori br. 38 ove Upute.

9. Napokon, redovnička formacija mladog redovnika, koja odsada treba biti postupna i mudro raspoređena na stupnjeve različitih razdoblja života, dovršava se ozbiljnom pripravom za vječne zavjete. Zaista je poželjno da tom jedinstvenom i najvažnijem činu kojim se redovnik zauvijek posvećuje Bogu prethodi neposredna i dovoljno duga priprava koju treba provesti u svetoj povučenosti i molitvi tako da se ta priprava može smatrati drugim novicijatom.

II. POSEBNE NORME

Sveta kongregacija za redovnike i svjetovne ustanove, u želji da promiče nužne i korisne pokuse kojima bi se omogućilo podanašljenje i obnova formacije za redovnički život, pošto je sve ozbiljno ispitala na plenarnoj sjednici 25. i 26. lipnja 1968., po posebnom je nalogu Pape Pavla VI. izradila sljedeće norme koje ovom Uputom proglašuje.

Prethodna kušnja

10. I. Formacija za redovnički život sadrži dva bitna vremenska razdoblja: novicijat i vrijeme kušnje nakon novicijata koje može trajati duže ili kraće, prema naravi pojedinih zajednica, a članovi su u njemu vezani zavjetima ili nekim drugim privremenim vezovima.

II. Prethodna kušnja - koja traje različito, a u nekim je ustanovama propisana i zove se postulat - redovito prethodi primanju u novicijat.

11. I. Svrha je prethodne kušnje ne samo da se stvori prvi sud o sposobnostima kandidata, nego i da se provjeri, te ukoliko je potrebno, i upotpuni njegovo vjersko znanje. Time ujedno kandidat postupno prelazi iz života u svijetu u novicijatski život.

II. Tijekom ove kušnje treba posebno provjeriti ima li kandidat za redovnički život svojstva humane i osjećajne zrelosti, na temelju koje se može nadati da će biti sposoban pravo prihvatiti dužnosti redovničkog staleža, te u njoj napredovati, posebno za vrijeme novicijata, prema sve savršenijoj zrelosti.

III. U nekim težim slučajevima poglavar može, uz pristanak kandidata, potražiti savjet od nekog zaista sposobnog psihologa, razboritog i čistih moralnih načela. No poželjno je da takvo ispitivanje, radi postizanja boljeg učinka, bude nakon dovoljno dugog vremena kušnje tako da liječnik specijalist može donijeti sud na temelju iskustva.

12. I. U zajednicama u kojima je postulat obavezan, bilo po općem pravu bilo po njihovim konstitucijama, može generalni kapitul, imajući pred očima propise ove Upute, vrijeme postulata tako urediti da ono bude što bolja prijava za početak novicijata.

II. U drugim ustanovama spada na generalni kapitul da odredi narav i vrijeme prethodne kušnje, koja može biti različita za pojedine kandidate. No da bi postigla svoju svrhu, ta kušnja ne smije biti prekratka, niti obično smije prijeći dvije godine.

III. Poželjno je da ta kušnja ne bude u kući novicijata. Može također biti korisno da se obavi izvan kuće redovničke zajednice.

IV. Za vrijeme prethodne kušnje, pa i onda kad se dogodi da je ona izvan redovničke kuće, kandidate treba povjeriti brizi iskusnih redovnika. Između njih i učitelja novaka treba da postoji tijesna suradnja, kako se tako ne bi prekinuo kontinuitet formacije.

Novicijat

13. I. Redovnički život počinje novicijatom. Ma kakav bio posebni cilj reda, glavna je svrha novicijata: da novak upozna bitne i glavne zahtjeve redovničkog života, te da radi postizanja savršene ljubavi počne provoditi u život evandeoske savjete čistoće, siromaštva i poslušnosti, na koje će se u svoje vrijeme obvezati "zavjetima ili drugim svetim vezovima koji su po svojoj naravi slični zavjetima".¹³

13. *LG*, br. 44.

II. U onim zajednicama u kojima "apostolska i dobrotvorna djelatnost spada na samu narav redovničkog života",¹⁴ novake treba postupno formirati za djelatnosti koje su vlastite njihovim ustanovama, te ih naučiti ostvarivati ono jedinstvo s Kristom iz kojega treba proizlaziti sva njihova apostolska aktivnost.¹⁵

14. Poglavari na koje spada primanje kandidata u novicijat moraju pomno paziti da primaju samo one koji imaju prikladnu narav te pokazuju zrelost za počinjanje redovničkog života kakav je u njihovoj zajednici.

15. I. Da bi novicijat bio valjan, treba da se provede u kući za to zakonito određenoj.

II. Mora se odvijati u zajednici ili u grupi novaka bratski između sebe povezanih, pod vodstvom učitelja. Životne prilike i vrste posla i rada koji će obavljati novaci moraju biti tako uređene da pomažu i promiču njihovu formaciju.

III. Ova formacija ide u prvom redu za tim da se - po nauku koji nam je Gospodin u Evanđelju predao te prema zahtjevima posebnog cilja i duhovnosti određene zajednice - novaci malo po malo naviknu odricati svega što ne spada na Kraljevstvo Božje, te da se nauče gojiti poniznost, poslušnost, siromaštvo; da postanu ustrajni u molitvi i umiju čuvati jedinstvo s Bogom, duše spremne prihvaćati poticaje Duha Svetoga; napokon da jedan drugomu iskazuju duhovnu pomoć u iskrenoj i jednostavnoj ljubavi.

IV. Novicijat također zahtijeva da se novaci dadnu na učenje i meditiranje Svetog pisma; da se uvedu u nauku i praksu duhovnih stvari koje su nužne da razvijaju nadnaravni život sjedinjen s Bogom i da svom dušom prihvate redovnički stalež; treba ih uvesti i u liturgijski život i posebnu duhovnost reda.

16. I. Za ustanovljenje novicijata nije potrebna dozvola Sv. Stolica. Dužnost je vrhovnog poglavara da pristankom svoga vijeća, prema tome kako je to određeno u konstitucijama, odluči ili dopusti ustanovljenje novicijata te da odredi pojedinosti u pogledu načina života i kuću reda u kojoj će se smjestiti.

II. Da bi se što bolje udovoljilo formativnim potrebama novaka, vrhovni poglavar može dopustiti da sva novicijatska zajednica proboravi određeno vrijeme u drugoj kući koju on označi.

17. Kad god je to potrebno, vrhovni poglavar može - s pristankom svoga vijeća i pošto sasluša mišljenje zainteresiranog provincijala - dopustiti da se u istoj provinciji osnuje više novicijata.

18. Budući da za formaciju novaka najveću važnost ima zajednički život, kad mali broj novaka nije prikladan za promicanje zajedničkog života, vrhovni poglavar može novicijat smjestiti u takvu zajednicu svoje ustanove koja je prikladna za promicanje i pomoć formacije male grupe novaka.

19. U posebnim, i to izuzetnim slučajevima vrhovni poglavar može s pristankom svoga vijeća dopustiti da kandidat valjano obavi novicijat u drugoj kući koja nije određena za novicijat, pod vodstvom nekog iskusnog redovnika koji će vršiti dužnost učitelja novaka.

14 PC, br. 8.

15 Usp. *ibid.*

20. Viši poglavar može, zbog razloga koji prosudi opravdanim, dopustiti da se prvo zavjetovanje obavi izvan kuće novicijata.

21. Ovako opisan novicijat, da bude valjan, mora trajati dvanaest mjeseci.

22. I. Odsutnost iz zajednice i kuće novicijata koja bi trajala preko tri mjeseca, bilo neprekidno bilo s prekidima, čini novicijat nevaljalim.

II. Glede odsutnosti kraće od tri mjeseca, viši poglavari imaju odlučiti, pošto saslušaju učitelja novaka i uzmu u obzir uzroke odsutnosti, treba li u pojedinom slučaju tu odsutnost nadoknaditi ili ne; oni određuju i vrijeme naknađivanja. To se sve može odrediti i u konstitucijama.

23. I. Generalni kapitul može odlučiti, ali s barem dvije trećine glasova, hoće li se u formaciji novaka unijeti jedan ili više formativnih apostolskih razdoblja u skladu s naravi ustanove, koji bi se mogli provesti izvan kuće novicijata, već prema tome koliko se - po sudu učitelja novaka i s pristankom višeg poglavara - takva razdoblja smatraju korisnima za formaciju.

II. Razdoblja formativne kušnje mogu se odnositi na jednog novaka, na više njih ili pak na čitavu zajednicu. Ako je moguće, neka novaci ne provode takvo vrijeme sami.

III. Za vrijeme tih umetnutih razdoblja formativne djelatnosti novaci ostaju podložni učitelju novaka.

24. I. Čitavo vrijeme što ga novaci provedu izvan kuće novicijata radi formativne djelatnosti dodaje se razdoblju od onih dvanaest mjeseci koji su prema br. 21 potrebni za valjanost novicijata, ali tako da ovako proširen novicijat ne traje dulje od dvije godine.

II. Novak smije započeti takvu formativnu djelatnost istom pošto provede barem tri mjeseca u samom novicijatu, i ona se mora tako rasporediti da novak najmanje šest mjeseci proboravi u novicijatu te se u nj vrati barem mjesec dana prije negoli će se vezati privremenim zavjetima ili sličnim vezovima.

III. U slučaju ako bi poglavari smatrali nužnim da budući novak, radi formacije, započne takvo formativno djelovanje prije negoli se navršne tražena tri mjeseca od početka novicijata, takva se djelatnost može smatrati kao kušnja a novicijat počinje istom pošto se ona završi.

25. I. Razlozi za formativnu djelatnost izvan kuće novicijata mogu biti različiti, već prema svrsi ustanove i naravi njezina djelovanja. Ipak, ona uvijek mora biti smišljena i provođena u funkciji odgoja novaka ili, u ponekim slučajevima, da se bolje prosudi njihova sposobnost za način života u redu. Svrha takvih razdoblja formativne djelatnosti, osim što postepeno novake pripravlja za apostolsku djelatnost, može biti i ta da novaci u stvarnim životnim okolnostima upoznaju različite oblike siromaštva i mukotrpnog rada, pa da se izgradi njihov karakter, da bolje upoznaju ljude, da im se učvrsti volja, da se u njima razvije svijest o odgovornosti, te napokon da se vježbaju čuvati jedinstvo s Bogom posred aktivnog života.

II. Izmjenjivanje razdoblja posvećenih aktivnosti s razdobljima posvećenima povučenosti u molitvi, razmatranju i studiju, što će ubuduće biti oznaka formacije novaka, mora utjecati na oblikovanje novaka i na to da u tom ostanu vjerni tijekom čitavog života. Poželjno je također da razdoblja posvećena povučenosti budu unesena i u godine formacije što neposredno prethode doživotnom zavjetovanju.

26. Viši poglavar može s opravdana razloga dopustiti da se prvo zavjetovanje položi prije, ali najviše petnaest dana ranije.

27. U redovničkim zajednicama u kojima postoje različiti novicijati za različite vrste redovnika, novicijat obavljen za jednu vrst vrijedi i za drugu, osim ako nije drugačije određeno u konstitucijama. Uvjete za prijelaz iz jednog novicijata u drugi neka odrede konstitucije.

28. Posebna narav novicijata i svrha, kao i tijesna povezanost koja mora postojati među novacima, zahtijevaju stanovitu odvojenost novaka od drugih članova ustanove. Ipak novaci mogu, prema sudu svoga učitelja, dolaziti u dodir s drugim zajednicama ili sa zavjetovanim redovnicima. Generalni kapitul treba da odredi, vodeći računa o naravi i ciljevima reda kao i o posebnim okolnostima, način odnošaja što ih mogu imati novaci s drugim članovima ustanove.

29. I. Generalni kapitul može dopustiti, ili čak narediti, da se novaci za vrijeme novicijata bave nekim studijem koji može biti koristan za njihovu formaciju. I znanstveni studij treba upravititi ka spoznanju Boga, spojenom s ljubavlju, i k tome da se promiče život ispunjen vjerom.

II. Za vrijeme novicijata zabranjen je svaki, pa i teološki ili filozofski studij koji bi išao za stjecanjem diplome ili za stjecanjem sposobnosti potrebne za vršenje neke službe, kako je rečeno u br. 21.

30. Sve službe i poslovi što se povjeravaju novacima moraju se izvršiti pod vodstvom i nadzorom učitelja novaka. Ovaj može tražiti pomoć od sposobnih i kvalificiranih osoba. U vršenju takvih službi treba ići za formacijom novaka, a ne za korišću ustanove.

31. I. U upravljanju novacima, posebno za vrijeme perioda formativne djelatnosti, neka se učitelj novaka uvijek sjeća riječi što ih je jasno izrekao II. vatikanski sabor: "Da članovi, dakle, odgovore svom pozivu - to jest da prvenstveno nasljeđuju Krista i da služe samom Kristu u njegovim udovima - njihova apostolska djelatnost treba proizlaziti iz intimnog jedinstva s njime."¹⁶ "Stoga članovi bilo koje redovničke ustanove, dok prije svega i samo Boga traže, treba da spajaju kontemplaciju, po kojoj se umom i srcem s njim sjedinjuju, s apostolskom ljubavlju koja ih goni da pruže svoj doprinos djelu otkupljenja i šire kraljevstvo Božje."¹⁷

II. Da se to postigne, učitelji novaka moraju naučiti:

1) da u svemu - u apostolskoj djelatnosti i služenju ljudima, kao i u vrijeme koje provode u tišini, molitvi i studiju - goje čiste nakane i jedinstvo ljubavi za Boga i blišnjega;

2) da se služe ovim svijetom kao da se ne služe, kad se zbog apostolske djelatnosti vlastite njihovu redu moraju uplitati u ljudske poslove;

3) da spoznaju svoju ograničenost u djelovanju, ne gubeći time odvažnost; da se trude zadržati kormilo vlastitog života uvjereni da se nitko ne može iskreno predati službi Boga i blišnjega ako ne zna ponizno vladati samim sobom;

16 PC, br. 8.

17 *Ibid*, br. 5.

4) da čvrstom voljom i poduzetnim duhom u vlastitom životu ostvaruju - u skladu sa zahtjevima i zadacima svojih ustanova posvećenih apostolskoj djelatnosti - onu neophodnu uravnoteženost, na ljudskom i duhovnom planu, između razdoblja posvećenih apostolatu i služenju ljudima te onih, dužih ili kraćih, koji treba da budu posvećeni molitvi i razmatranju Božje riječi, bilo u samoći bilo u zajednici;

5) da vjerno čuvaju ovaj nužni i glavni ritam čitavog Bogu posvećena života u svojim ustanovama, pa da postupno učvršćuju srce u sjedinjenosti s Bogom i u miru što proizlazi iz vršenja Božje volje; i da se nauče otkrivati Božje poticaje u dužnostima svoga staleža, posebno u svemu onome što zahtijevaju ljubav i pravednost.

32. I. Između poglavara, učitelja novaka i samih novaka mora uvijek vladati nužni sklad misli i srdaca. To jedinstvo, kojem je izvor u pravoj međusobnoj ljubavi, nužno je za formaciju novaka.

II. Poglavari i učitelj novaka moraju novacima davati primjer evanđeoske jednostavnosti, prijateljstva s dobrotom spojena, poštivanja svake pojedine osobe, da bi zavlдалo međusobno povjerenje te novaci bili otvoreni i poučljivi. Samo tako će učitelj novaka moći njihovu velikodušnost upravititi da se potpuno predadu Bogu u vjeri, te će ih postupno riječju i primjerom dovesti do toga da u otajstvu raspetoga Krista nauče što zahtijeva od njih prava redovnička poslušnost.

Zato učitelj mora novake navoditi na to da "u izvršavanju dužnosti i u preuzimanju pothvata sudjeluju svojom aktivnom i odgovornom poslušnošću".¹⁸

33. Generalni kapitul ima odrediti sve što se odnosi na odijelo novaka i drugih kandidata za redovnički život.

Privremena obveza uz obećanje

34. I. Generalni kapitul može odlučiti, s dvije trećine glasova, da se primljeni zavjeti zamijene vezovima druge vrste, na primjer obećanjem što bi se davalo redu.

II. Tim se vezovima netko obvezao na kraju novicijata, i to za vrijeme kušnje koje bi se protegnulo do vječnih zavjeta ili do drugih svetih vezova koji u nekim ustanovama vrijede kao zavjeti.¹⁹ Takvim privremenim vezovima netko bi se mogao obvezati i za kraće vrijeme. To bi se moglo češće obnavljati, a moglo bi i prethoditi privremenom zavjetovanju.

35. I. Naravno je da se taj privremeni vez odnosi na vršenje triju evanđeoskih savjeta, tako da bude prava priprava za doživotne zavjete. Treba, naime, sačuvati jedinstvo formacije za redovnički život. Taj se život, doduše, potpuno ostvaruje doživotnim zavjetima, ali ga ipak treba početi pravovremeno i provoditi duže vrijeme.

II. Da bi redovničko zavjetovanje, jedino i doživotno, dobilo svoje puno značenje, poželjno je da mu prethodi dosta dugo vrijeme priprave, koje

¹⁸ *Ibid.*, br. 14.

¹⁹ Usp. gore, br. 3.

se smatra nekim drugim novicijatom. Na generalni kapitul spada odrediti koliko će to trajati i u kojim okolnostima.

36. Kakva god bila narav privremenih vezova, njezin je učinak da onoga tko ih prihvati veže uz red, te obvezuje na vršenje pravila, konstitucija i drugih propisa. Dužnost je generalnog kapitula da odredi druge aspekte tih vezova i njihove posljedice.

37. I. Neka generalni kapitul nakon zrela promatranja odredi vrijeme zavjeta ili drugih vezova koji će se umetnuti na kraju novicijata i polaganja doživotnih zavjeta. Vrijeme ove kušnje ne smije biti kraće od tri godine niti duže od devet neprekidnih.

II. Ostaje na snazi propis po kojemu se doživotni zavjeti moraju položiti prije primanja svetih redova.

Ponovno primanje

38. I. Ako redovnik koji je zakonito napustio ustanovu, poslije isteka zavjeta ili sličnih privremenih vezova, ili pošto je bio razriješen od takvih zavjeta ili vezova, zatraži da bude ponovno primljen, vrhovni ga poglavar uz suglasnost svoga vijeća može primiti, a da mu nije dužan propisati da ponovno uđe u novicijat.

II. Ipak mu vrhovni poglavar mora naložiti vrijeme kušnje. Nakon toga kandidatu se može dopustiti polaganje privremenih zavjeta ili vezova druge vrste na vrijeme koje ne smije biti kraće od jedne godine niti kraće od vremena kušnje što ga je još morao provesti prije polaganja doživotnih zavjeta kad je napustio red. Poglavar može zahtijevati duže vrijeme kušnje.

III. PRAVILA O PROVEDBI OVIH NORMI

Što se tiče provedbe ovih normi, treba se držati sljedećega:

I. Odredbe općeg prava ostaju na snazi ako nisu ukinute normama ove Upute.

II. Ovlasti dane ovom Uputom ne mogu se ni na koji način delegirati.

III. Nazivom vrhovni poglavar označuje se i opat predsjednik monastičke kongregacije.

IV. U slučaju da nema vrhovnog poglavara ili da je on zakonito zapriječen, iste mogućnosti ima osoba koja ga zamjenjuje na temelju odobrenih konstitucija.

V. Što se odnosi na redovnike posvećene isključivo kontemplativnom životu, neka se unese u njihove konstitucije i podnese na odobrenje. Norme ove Upute sadržane u brojevima 22, 26 i 27 mogu se i na njih primijeniti.

VI - 1) Ako je već bio održan posebni generalni kapitul propisan od motuproprija "Ecclesiae Sanctae", onda valja da vrhovni poglavar sa svojim vijećem odluči, razmotrivši brižljivo sve okolnosti, treba li sazvati novi generalni kapitul kako bi odlučio o ovlastima koje su mu dane, ili će biti bolje čekati sljedeći generalni kapitul.

2) U slučaju da vrhovni poglavar i njegovo vijeće složno misle da je odviše teško, ili nemoguće, sazivati novi generalni kapitul, a smatraju da je za

dobro zajednice nužno hitno primijeniti ovlasti što su dane generalnom kapitulatu, može sve, ili neke od njih, vrhovni poglavari kolegijalno sa svojim vijećem primijeniti do sljedećeg kapitula, uz uvjet da se obavi prethodno savjetovanje i postigne dvotrećinski pristanak drugih viših poglavara i njihovih vijeća. Ti viši poglavari neka se nastoje savjetovati prije s redovnicima u vječnim zavjetima. U ustanovama koje nisu podijeljene na provincije vrhovni poglavari mora pitati za savjet redovnike u svečanim zavjetima i dobiti dvotrećinski pristanak.

VII. Ove pokusne norme stupaju na snagu na dan proglašenja ove Upute.

Rim, na blagdan Bogojavljenja Gospodnjega 1969.

Antonio Mauro
Tit nadb. Tagaste
sekretar

H. Kard. Antoniutti
prefekt